

BARLANGVILÁG

IX. K Ö T E T

1 9 3 9.

1—2. F Ü Z E T

BARLANGKUTATÁS ÉS BARLANGVÉDELEM A TERMÉSZETVÉDELMI TÖRVÉNYBEN.

Írta: *Pápa Miklós dr.*¹

A hegyet-völgyet járó turista s a Föld mélyének titokzatos szépségeit kereső barlangkutató egyaránt szomorúan látja, hogy napról-napra pusztulnak természeti emlékeink. A nemzeti közvélemény felháborodása, mely felhatolt egészen a felsőházig s arra késztette a kormányt, hogy a badaesonyi bazaltsziklák pusztításának véget vessen, — egyre égetőbbé tette egy természetvédelmi törvény megalkotását. Szükségesnek mutatkozott ez annál inkább is, mert a badaesonyi bazaltbánya megrendszabályozása egyáltalán nem vetett gátat az ország más részein folyó pusztításoknak s egyre-másra újabb szomorú hírek érkeznek. Kőszeg környékén kipusztulás fenyegeti az ősi gesztenyeerdőket, a Bükk-hegységben a vadregényes mészvölgyi sziklaszurdokban kőfejtőt nyitottak, a szentendrei Dömörkapu vízesést jó néhány éve teljesen szétrombolták. Nem került el a pusztítás a főváros közvetlen környékét sem: mult év őszén kőbányát nyitottak a máriaremetei szurdokvölgyben, közvetlen a Remete-barlang szomszédságában. Ez az új kőfejtő, amellett, hogy tönkretette a völgy tájképi szépségét, veszélyezteti a közelében fekvő — ősleleteiről is nevezetes — barlangot.

Az egyre fokozódó pusztításnak megvolt az a jó hatása, hogy siettette a természetvédelmi törvény megszületését; elősegítette ezt az európai államok példaadása is, az egymásután létrejött külföldi természetvédelmi törvények. Évtizedek küzdelme és a magyar természetvédelem lelkes szószólójának, *Kaán Károly*-nak fáradhatatlan buzgósága végre elérte célját s 1935-ben megalkotta a magyar törvényhozás is a természetvédelmi törvényt. Azután ismét három év telt el, míg végre idén megjelent a végrehajtási utasítás is s ezzel kezdetét veheti a gyakorlati természetvédelem.

A magyar természetvédelmi törvény nem önálló törvény,

¹ Előadta a M. B. T.-nak 1938. április hó 28-án tartott szakülésén.

az erdőtörvénybe van foglalva, mint annak hatodik címe. Ez a megoldás nem mondható szerencsésnek. A természetvédelem nagy fontossága és jelentősége megkívánta volna, hogy a természetvédelem önálló törvény legyen.

Jelenlegi elhelyezésében a főtárgy: az erdőgazdaság mellett egy kis melléktárggyá zsugorodik össze. Az erdő és természetvédelmi törvény 315. szakasza között mindössze 14 szakasz vonatkozik a természetvédelemre, s van 10 olyan szakasz, mely vegyesen erdészeti és természetvédelmi rendelkezéseket tartalmaz.

A nomenklaturában is egy kis zavart okoz ez a közösség. Így például ha valaki felfedez barlangot s elmulasztja bejelenteni, „erdei“ kihágást követ el, noha az a barlang esetleg nem is erdőben fekszik. Helyesebb lett volna a „természetvédelmi“ kihágásokat külön választani.

Ha a természetvédelmi törvény mint önálló törvény lát napvilágot, annak meg lett volna az az előnye is, hogy a végrehajtási utasítás is rövidebb idő alatt elkészülhetett volna; nem kellett volna az egész hatalmas erdészeti anyagot is feldolgozni.

*

Az új természetvédelmi törvénynek a mi szempontunkból az a legnagyobb jelentősége, hogy *kiterjeszkedik a barlangok védelmére is.*

Már a természetvédelmi törvényt (1935:IV. t.-c.) megelőzőleg is voltak olyan törvények és rendeletek, melyek közvetlenül vagy közvetve a természetvédelem ügyét szolgálták, ezek azonban a barlangokra nem terjedtek ki.

Ilyen volt a vadászati törvény (1883:XX.) s az ezt kiegészítő későbbi kormányrendeletek, egyrészt a tilalmi idők felállításával, másrészt a védelem alá eső, ritka vagy kiveszőfélben levő emlősök és madárfajok felsorolásával; a régi erdőtörvény (1879:LXXXI.) a véderdők különös védelmével; a halászati törvény (1888:XIX.) a halászati tilalmi idők felállításával; egyes halászati módok eltiltásával; mindezek némileg előmozdították a természetvédelem ügyét is.

A mi szempontunkból olyannyira jelentős barlangvédelemmel azonban nem foglalkoztak s barlangjaink törvényes védelem nélkül állottak mindaddig, míg az új természetvédelmi törvény helyes meglátással ezekre is kiterjesztette a védelmet.

Hogy ez mennyire szükséges volt, azt mi tudjuk legjobban. A barlangok összefirkált falai s megcsönkített cseppkőképződményei szomorúan beszélnek a védelem hiányáról. A kőfejtés is sok kárt okozott. Régi kőfejtőkben gyakran találni olyan hasadékokat, cseppkővel díszített üregeket, melyek arra engednek következtetni, hogy a kőfejtés terjeszkedésével kisebb-nagyobb barlangokat tetek tönkre.

*

Nézzük most a természetvédelmi törvénynek a barlangokra vonatkozó rendelkezéseit:

212. §. b) pont. „A természetvédelem tárgyai a természetnek azok az alakulatai (hegy, szikla, kőzet, *barlang*, forrás, vízesés, tó, egyes fák és facsoportok), amelyek *tudományos szempontból* vagy *különlegességüknél fogva értékesek*.“

A barlangok tehát két szempontból is figyelembe jönnek, úgyszintén mint *tudományos értékek*, és úgyszintén mint *a természet különleges alakulatai*.

Tudományos értékükhöz kétség nem férhet. A magyar barlangkutatás párhuzamosan haladt és fejlődött az ősember kutatásával és barlangjaink (különösen a bükki barlangok) valóságos kincsesládái voltak az őseleleteknek. Amellett bepillantást engednek a föld mélyének titokzatos műhelyébe is, a kővé vált víz-cseppek birodalmába; a barlangokban láthatjuk csak igazán, hogy micsoda nagyszerű munkát végez odalent, a felszín repedésein át beszivárgó víz.

És az, amit a beszivárgó víz a föld mélyében alkot, — a barlangok örök sötétségbe burkolódzó titokzatos folyosói és terméi, a csodálatos színű és alakú cseppkőképződmények és a jégbarlangokban a megfagyott víz mesészerű alakulatai, — mindezek olyan különlegesen széppé és érdekessé teszik a barlangokat, hogy hozzájuk hasonlót a Föld felszínén nem is találhatunk.

A természetvédelmi törvény tehát védelmébe veszi a barlangokat, sőt gondoskodik arról is, hogy a barlang feletti felszíni területen se történhessék semmi olyan, ami a barlang épségét vagy eredeti szépségét hátrányosan befolyásolná. A 212. §. kimondja, hogy „*az a felszíni terület, mely a barlang bejáratához és épségének megóvásához szükséges: természetvédelmi terület*“. Tehát nemcsak a barlang, hanem a felette lévő terület is védett terület, melynek a használata korlátozva van s ahol semmiféle olyan művet, üzemet, épületet, berendezést létesíteni nem lehet, mely a barlangot károsan befolyásolná és ezt a területet csak szigorúan az előírt módon szabad használni. Különösen nagyjelentőségű ez a felszíni védelem olyan barlangoknál, melyek kőfejtőkben nyílnak s ahol a kőfejtés előrehaladása és főképen a robbantás erősen veszélyezteti a messze szétágazó barlangjáratok épségét. Ez az utóbbi nagyobb távolságnál is kárt tehet s ezért szükséges vagy az üzemmódot szabályozni, vagy a felszíni természetvédelmi területet ennek megfelelően kijelölni. Miután összes ismert barlangjaink térképezve vannak, a felszíni védőterület pontos kijelölésének nincs semmi akadály.

A 213. §. a *természetvédelem céljáról* szól: „A természetvédelem célja... minden olyan behatást elhárítani, amely a védelem tárgyának eredeti épségben való fennmaradását, illetőleg tájképi szépségét, vagy egyéb sajátos természeti tulajdonságait sértené vagy veszélyeztetné.“

Kimondja tehát a törvény, hogy „a természet védett tár-

gyait elpusztítani, megrongálni, vagy azoknak eredeti állapotát megváltoztatni... tilos.“ (214. §.)

Továbbá „természetvédelmi területen, illetőleg tájvédelmi körzetben nem szabad oly művet, üzemet, épületet vagy egyéb berendezést (hírdetőberendezés, jelzőoszlop, jelzőtábla) létesíteni, amely a védett természeti állapotot — ideértve a táj szépségét, a kilátást és rálátást is — hátrányosan zavarná. Amennyiben a jelen törvény hatálybaléptekor már meglévő építmény vagy egyéb berendezés az említett szempontból kifogás alá esik, megfelelő átalakítása vagy eltávolítása felől a földművelésügyi miniszter határoz“. (215. §.)

A *barlangok feltárásáról* intézkedik a következő (216.) szakasz: „Barlang felfedezését a földművelésügyi miniszternek haladéktalanul be kell jelenteni. Barlangot csak a földművelésügyi miniszter engedélyével és az általa jóváhagyott terv szerint szabad feltárni és természetes alakjában megváltoztatni. Az engedélyt csak abban az esetben szabad megadni, ha az 1929:XI. te. 18. §.-a alapján elrendelt ásatást már elvégezték, vagy ha az ásatás mellőzését a Magyar Nemzeti Múzeum Tanácsa kimondotta.“

Ahhoz, hogy a barlangot ne csak a gyakorlott turisták és barlangkutatók, hanem a nagyközönség is megtekinthesse, szükséges a barlangot *járhatóvá tenni*. Az ilyen irányú műszaki munkálatok pedig igen gyakran az egyes járatok bővítésével, átalakításával járnak; kívánatos tehát, hogy ez a feltáró munka a barlang szépségeinek esorbítása nélkül oly módon történjék, hogy a barlang természetes alakjából, eredeti formáiból lehetőleg minél kevesebbet veszítsen. Nagyon helyénvaló tehát a törvénynek az a rendelkezése, hogy a barlang feltárása csak valamilyen bemutatott és jóváhagyott terv szerint történhetik. Ugy szintén nagyon fontos az a rendelkezés is, hogy előzőleg a szükséges ásatásokat kell elvégezni, nehogy a feltáró munkálatok a barlangban található őseleleteket esetleg tönkre tegyék.

A védetté nyilvánítás határozottal történik. „A védetté nyilvánító határozatban részletesen meg kell határozni... barlangok tekintetében, a feltárás engedélyezésének és a megengedett használatnak módzatait is.“

A használat lehet esetleg *gazdasági* (például a Solymári Ördöglyukban annak idején kitermelték az összegyűlt denevérguanót), de inkább *idegenforgalmi használatról* lehet szó, — különösen a látványos (cseppkő és jég) barlangoknál, — midőn is a barlang látnivalóit meghatározott belépődíj lefizetése ellenében szakszerű vezetés mellett mutatják meg a látogatóknak.

A törvény a barlang *járhatóvá és megtekinthetővé tételét közérdeknek tekinti*, s kimondja, hogy a „természetvédelem alá vett barlang használatának jogát a földművelésügyi miniszter a közcélú fenntartás és nyilvános megtekintés biztosítása végett kártérítés mellett a tulajdonostól közérdekből elvonhatja.“ (222. §.)

A tulajdonostól elvont barlang használatát a földművelésügyi miniszter valamely közhatóságra, köztestületre, közintézetre vagy *természetvédelmi célú egyesületre* bízhatja. Itt elsősorban figyelembe jöhet a *Magyar Barlangkutató Társulat*, mely a multban rendszeresen közreműködött a barlangok feltárásánál és jelenleg a Várhegyi barlangot is kezeli. Figyelembe jöhetnek továbbá a *turistaegyesületek*, melyek szintén derekasan kivették a részüket a feltáró munkából. Hazánk földalatti esodáját, az Aggteleki-barlangot évtizedeken keresztül a Magyarországi Kárpát Egyesület kezelte, jelenleg pedig a *Magyar Turista Szövetség* kezében van. Úgyszintén turistaegyesületek kezelik a Pálvölgyi-barlangot (Pannonia Turista Egyesület) és a Solymári Ördöglyukat is (Budapesti Turista Egyesület).

A természetvédelem a *földművelésügyi miniszter* irányítása és főfelügyelete alatt áll, kinek fontos szakértő és tanácsadó szerve az *Országos Természetvédelmi Tanács*.

„Az Országos Természetvédelmi Tanács feladata a természetvédelemre érdemes tárgyainak felkutatása, azok védetté nyilvánítása, a természetvédelmi területek és tájvédelmi körzetek meghatározása iránt javaslatot tenni s általában a természetvédelem körül felmerülő kérdésekben szakvéleményt nyilvánítani.“ (217. §.)

Háromféle tagja van: 1. bizonyos hatósági szervek és intézmények; 2. A Műemlékek Országos Bizottsága és azok az országos jelentőségű szervek, melyek működésükkel a természetvédelem célját szolgálják; 3. a természettudományokban kiváló szakférfiak.

Az Országos Természetvédelmi Tanácsnak fontos szerepet juttat a törvény s a tanács tagjainak célszerű összeválogatásával gondoskodik arról, hogy feladatát megfelelően elláthassa.

Fentiekben röviden összefoglaltam a természetvédelmi törvénynek a barlangokra vonatkozó rendelkezéseit. Ki kell még egészítenem a *végrehajtási utasítás* vonatkozó szakaszaival.

A végrehajtási utasítás intézkedik a védelem alá vonandó természeti tárgyak és tájak *összeírásáról*. Az *összeírást és az ehhez szükséges helyszíni bejárást az erdőigazgatóság végzi*. Az összeírás megfelelő kimutatások segítségével történik; ezeknek formáját és kérdőpontjait ugyancsak a végrehajtási utasítás közli.

A barlangok bejelentésére nézve kimondja, hogy „...barlang felfedezését a földművelésügyi miniszterhez közvetlenül vagy az erdőigazgatóság, az erdőfelügyelőség, vagy a főszolgabíró (városokban a polgármester) útján kell bejelenteni. A bejelentésben fel kell tüntetni a bejelentő nevét és lakóhelyét, továbbá a felfedezett barlang fekvésének és megközelítésének ismertetését.“ (V. u. 397. §.)

Nagyon fontos a végrehajtási utasítás 398. §.-a, mely kimondja, hogy „...a földművelésügyi miniszter szükség esetében

a védetté nem nyilvánított barlangok összeírását, nyilvántartását és felügyeletét is elrendelheti..

Kimondja továbbá, hogy a természetvédelmi törvénynek azokat a rendelkezéseit, melyek az újonnan felfedezett barlang bejelentésére, továbbá arra vonatkoznak, hogy barlangot csak engedéllyel és jóváhagyott terv szerint szabad feltárni és feltárás előtt az ásatásokat el kell végezni, ki kell terjeszteni a védetté nem nyilvánított barlangokra is. A barlangoknál tehát a többi természeti tárggyal szemben az a különlegesen kedvező helyzet áll elő, hogy még a védetté nem nyilvánított barlangok is bizonyos — meglehetősen nagyfokú — védelemben részesülnek.

A magyar természetvédelmi törvény jelentőségükhöz mértén foglalkozik a barlangokkal és figyelembe véve különleges helyzetüket külön, kizárólag a barlangokra vonatkozó rendelkezéseket is tartalmaz. Ezekután kívánatos volna, hogy a barlangok összeírása és védetté nyilvánítása mennél előbb megtörténjék és kezdetét vehesse a gyakorlati természetvédelem.

MIT KELL TUDNUNK A BARLANGOKRÓL ?

Irta: *Kadic Ottokár dr.*

(Folytatás.)

A pataklerakódások folyóvízből, a barlangi agyag és a mésztufa szivárgó vízből, az elmállott kőzetek és a lösz, valamint az állati és emberi lerakódások száraz úton történtek.

Mindazokat a barlangi lerakódásokat, amelyek helyben maradtak, *elsődleges lerakódások*-nak nevezzük a *másodlagos lerakódások*-kal szemben, amelyeket valamely erő eredeti helyükből elmozdított s más helyen újból lerakott. A leggyakoribb természetes erő, amely másodlagos lerakódást előidézhet, a folyóvíz. Rétegzavarások még úgy is történhetnek, hogy a barlang feneke fokozott korrózió folytán berogy s ezzel a barlangkitöltés lesüpped. Rétegzavarásokat végül az ember is előidézhet; a történelemelőtti időkben az ember gyakran gödröket ásott a barlangi talajba, hogy tanyáján javítson, történelmi időkben pedig kincésások bolygatták meg a barlangkitöltéseket.

A barlangkitöltések földtani kora.

A barlangok kitöltése kevés kivétellel a *negyedidőszak*-ban történt, tehát olyan időben, amikor az eljegesedett területeknek a mainál sokkal nagyobb kiterjedésük volt s ezért ezt az időszakot még *jégkorszak*-nak is szoktuk nevezni.

BARLANGVILÁG

(H Ö H L E N W E L T)

B A N D IX.

1 9 3 9.

H E F T 1—2.

POPULÄRWISSENSCHAFTLICHE FACHZEITSCHRIFT.

HERAUSGEGEBEN VON DER

UNGARISCHEN SPELÄOLOGISCHEN GESELLSCHAFT

REDIGIERT VON OTTOKAR KADIC.

HÖHLENFORSCHUNG UND HÖHLENSCHUTZ IM RAHMEN DES NATURSCHUTZGESETZES.

Von Dr. Nikolaus Pápa.

Die seit Jahrzehnten im Lande wütenden Verwüstungen der wertvollsten Naturdenkmale führte endlich die kompetenten Stellen der ungarischen Regierung und des Parlamentes zur Verfassung eines Naturschutzgesetzes. Nach einer längeren Vorbereitung ist dies endlich im Jahre 1935 tatsächlich geschehen; nach einer Pause von weiteren drei Jahren ist auch der Vollzugsauftrag erschienen und nun ist, laut des Gesetzes, auch ein Landesrat für Naturschutz ernannt worden, so dass der praktischen Ausführung des Naturschutzes in Ungarn schon nichts im Wege steht.

Vor allem möchte ich bemerken, dass der ungarische Naturschutz keine selbständige Erschaffung ist, sondern im Rahmen des neuen ungarischen Forstgesetzes verfasst worden ist. Es ist dies allerdings keine glückliche Lösung, denn die grosse Wichtigkeit und Bedeutung des Naturschutzes hätte es erwünscht, dass dieses Gesetz ein selbständiges Werk sein soll. Immerhin müssen wir froh sein, dass wir endlich auch das Geschaffene erreicht haben.

Für uns hat das Gesetz insoferne eine besondere Bedeutung, weil es sich auch auf den Schutz der Höhlen ausbreitet. Diese Verfügungen möchte ich im Folgenden etwas näher besprechen.

Die Höhlen kommen hier von zwei Standpunkten aus in Betracht: als wissenschaftliche Werte und als Besonderheiten der Natur. Es unterliegt keinem Zweifel, dass die Höhlen, als wissenschaftliche Objekte, von ganz besonderer Bedeutung sind. Den handgreiflichen Beweis dazu bieten eben die Ergebnisse der dreissigjährigen ungarischen Höhlenforschung. Das Gesetz nimmt in-

folgedessen nicht nur die Höhlen selbst in Schutz, sondern beschützt auch das darüber liegende äussere Areal. Es wird ausdrücklich gesagt: „Äussere Gebiete, die zum Eingang der Höhlen führen und deren Beschützung notwendig ist, werden als Naturschutzgebiete betrachtet.“ Dieser äussere Schutz der Höhlengebiete ist besonders dort von grosser Wichtigkeit, wo Höhlen mit Steinbrüchen in Zusammenhang stehen.

Es wird weiter gesagt: „Das Ziel des Naturschützes ist, jegliche Eingriffe, welche die Erhaltung der geschützten Naturobjekte, in irgend welcher Weise bedroht, abzulehnen. Es ist also untersagt, geschützte Naturobjekte zu schädigen, oder solche in ihrem ursprünglichen Zustand zu verändern. Es ist weiter verboten auf geschützten Gebieten derartige Bauwerke, Betriebe und ähnliche Unternehmungen zu errichten, die den natürlichen Zustand der geschützten Naturobjekte ungünstig beeinflussen.“ Insoferne auf geschützten Gebieten solche Bauwerke und Einrichtungen bestehen, müssen sie, laut des neuen Gesetzes, entsprechend umgebaut oder entfernt werden.

Das neue Gesetz verfügt auch über das Recht des Aufschliessen, Gangbarmachen und Ausgraben der Höhlen. Die Entdeckung von neuen Höhlen muss unverzüglich dem Ackerbauminister gemeldet werden. Eine Höhle kann nur auf Grund der Erlaubnis und auf Grund einem vom Ackerbauminister gutgeachteten Plan aufgeschlossen oder verändert werden. Eine jegliche Veränderung kann nur in dem Fall vollzogen werden, nachdem die Höhle ausgegraben ist, oder die Übergehung der Grabung das Ungarische National-Museum ausgesprochen hat.

Dazu, dass irgend eine Höhle nicht nur von geübten Touristen und Höhlenforschern, sondern auch vom Publikum besucht werden kann, ist es nötig dieselbe vorerst gangbar zu machen. Solche technische Eingriffe können aber oft nur mit einer gewissen Veränderung des Inneren vollzogen werden; es ist sonach zu wünschen, dass eine derartige Arbeit womöglich ohne der Beeinträchtigung der Höhle geschieht. Es ist deswegen sehr passend jene Verfügung des Gesetzes, dass das Aufschliessen der Höhlen nur auf Grund eines gutgeachteten Planes geschehen kann. Weisse ist auch jene Verfügung des Gesetzes, dass Aufschlussarbeiten nur nach der Beendigung der wissenschaftlichen Grabungen möglich sind.

Die Erklärung des Schutzes geschieht auf Grund eines Beschlusses; in letzterem muss angegeben werden, in welcher Weise das Aufschliessen und die Auswertung der betreffenden Höhle möglich ist. Die Auswertung kann eine wirtschaftliche, oder vielmehr eine im Dienste des Fremdenverkehrs sein.

Nach der Auffassung des Gesetzes, geschieht die Aufschliessung und Gangbarmachung einer Höhle im allgemeinen Interesse. Aus diesem Grund kann eine solche, in Schutz genommene und

in fremdenverkehrlicher Richtung geordnete Höhle im Interesse einer geregelten Verwaltung dem Besitzer genommen werden. Mit der Auswertung der vom Besitzer genommenen Höhle kann der Ackerbauminister eine Behörde, Korporation, Institution oder irgend eine mit Höhlenforschung sich befassende Gesellschaft betrauen. Hier kommt in erster Linie die Ungarische Speläologische Gesellschaft in Betracht.

Der Naturschutz in Ungarn steht unter der Generalaufsicht des Ackerbauministers und ihm steht zur Seite als ratgebendes Organ der Landesrat für Naturschutz. Die Aufgabe des letzteren ist es, die zum Naturschutz geeigneten Objekte zu bestimmen, deren Naturschutz auszusprechen und die zum Naturschutz bestimmten Gebiete festzustellen. In allen diesen Fragen unterbreitet der Landesrat entsprechende Vorschläge dem Ackerbauminister und gibt in solchen Fragen Gutachtungen ab. Die Mitglieder des Landesrates für Naturschutz sind: 1. gewisse behördliche Organe und Institutionen, 2. der Landesausschuss für Denkmalpflege und jene Organe, die durch ihre Wirkung der Sache des Naturschutzes nützlich sein können, 3. hervorragende Naturforscher.

Nach dieser kurzen Besprechung, des auch auf die Höhlen sich erstreckenden neuen ungarischen Naturschutzgesetzes, möchte ich noch etwas über dessen Vollzugsauftrag sagen. Letzterer hat bereits Anstalt getroffen, dass die unter den Schutz zu bringenden Naturobjekte zusammengeschrieben werden. Die Zusammenschreibung und die dazu nötigen Begehungen veranstalten die betreffenden Forstdirektionen. Bezüglich der Höhlen wird ausdrücklich gesagt: „Neuentdeckte Höhlen müssen entweder unmittelbar dem Ackerbauminister oder der betreffenden Forstdirektion, dem Bezirksvorstand, in Städten dem Bürgermeister gemeldet werden. Bei solcher Gelegenheit muss der Name und Wohnort des die Meldung unterbreitenden und die topographische Lage der entdeckten Höhle angegeben werden. Es ist sehr wichtig, dass der Ackerbauminister in gegebenem Fall auch die Zusammenschreibung, Evidenzhaltung und Überwachung auch solcher Höhlen verordnen kann, die sich nicht unter Schutz befinden.

Aus dem Mitgeteilten ist ersichtlich, dass sich das neue ungarische Fortgesetz und das in dessen Rahmen sich befindende Naturschutzgesetz auch mit dem Schutz unserer Höhlen eingehend befasst. Es wäre nun zu wünschen, dass auch der praktische Höhlenschutz so bald als möglich seinen Anfang nimmt.